

ЗОРНИЦА

СЕДМИЧЕНЪ ВѢСТНИКЪ.

Зорница ся издава всякой Четвъртъкъ. Цѣна-та за единъ годинъ е едно бѣло меджидіе и половина, а за шесть мѣсеца три четвърти отъ бѣло меджидіе. Спомоществованія-та трѣбва всякога да сѣ прѣдплатены и да сѣ испращатъ въ полицѣ, въ групѣ, или въ пощенскы тѣмбры (пулове), Ильскы, Прускы, Русскы и Французскы, на Редакторъ-тъ у Американъ Ханъ въ Цариградѣ. Извѣстія сѣ вмѣстятъ по 2 гр. на редъ-тъ.

Година 3.

ЦАРИГРАДЪ, ЧЕТВЪРТЪКЪ, 15 ЮНІЙ 1878.

Брой 24.

ИЗВѢСТІЕ.

Извѣстляемы на оипзи отъ спомоществователи-тъ си които ни сѣ прѣдплатили само за 6 мѣсецы че врьме-то на тѣхны-тъ спомоществованія сѣ свръшва на край-тъ на Юнѣ, и че ный не ще можемъ да имъ пращамы вѣстници-тъ имъ слѣдъ това врьме ако не ни прѣдплатятъ и за други-тъ 6 мѣсецы на годинъ-тъ.

Цѣна-та за 6-тъ мѣсецы ще бѣде три четвърти отъ бѣло меджидіе. Кайме не ни е прието.

ИСТОРИЯ-ТА НА ЕВРЕЙСКИЙ КАНОНЪ.

Пророческы-тъ книги.

Обыкновенна-та Еврейска дума за *Пророкъ*, *Наби*, произведена отъ единъ глаголъ който значи *да извѣря* като отъ изворъ, означава чловѣкъ който неволно излива духовны истины подъ божественно вліяніе, или, по-просто, чловѣкъ отъ когото извѣрятъ словеса. Двѣ други Еврейскы думы за пророкъ значатъ *гледачъ*. Седмдесетъ-тъ прѣводители, които прѣведохъ на Гръцкы В. Завѣтъ, употрѣбаватъ за думъ-тъ *пророкъ* *профетисъ*, съ което ся разумѣва чловѣкъ който говори за Бога като тълкува неговъ-тъ волѣ на чловѣцы-тъ. Пророци-тъ сѣ имали не само да прѣдказватъ бѣдъщы събитія, но и да тълкуватъ и да обясняватъ тайнственный-тъ смыслъ на божественны-тъ истины по непосредственно освѣтленіе отъ Духъ-тъ Божій.

Най-напрѣдъ Еврей-тъ сѣ ся поучавали въ духовны работы отъ священство-то, комуто е было вѣвѣрено и поученіе-то на дѣда-та. Тѣзи службы священници-тъ вършили вѣрно за повече отъ сто години откакъ законъ-тъ ся даде на Синайскъ-тъ горъ; но въ врьме-то на Сѣдѣи-тъ священници-тъ прѣнебрегнѣли высокы-тъ си длѣжности и народъ-тъ не виждалъ вече никакъ ползъ отъ тѣхъ. По тѣзи причинъ Господь въздигнѣлъ единъ новъ редъ служители, спр. Пророцы-тъ. Самуилъ, единъ отъ Левиты-тъ и който вѣроятно е былъ самъ священникъ, ся избралъ да прѣобразува священническы-тъ службы и да приготви за пророцы-тъ едно вліятелно положеніе между народъ-тъ. Както Моисей е былъ великъ законодатель и основатель на священство-то, така сѣщо и Самуилъ е былъ великъ религіозенъ прѣобразователь и образователь на Пророческы-тъ орденъ. Не трѣбва да мыслимъ че Самуилъ е установилъ пророческы-тъ орденъ като нѣщо ново, защото начала-та за пророческы-тъ п за царекы-тъ орденъ ся намратъ въ Законъ-тъ, който Моисей даде на Израиляны-тъ, но тѣзи начала още не бѣхъ ся развили, защото до тогава нѣмаше пужда отъ тѣхъ. Названіе-то *пророкъ* ся е употрѣбавало даже прѣдъ да ся даде законъ-тъ на Синайскъ-тъ горъ. Авраамъ ся нарѣча

пророкъ, може-бы защото като Божій пріятель, Богъ му е открылъ волѣ-тъ си. Въ сѣщій-тъ смыслъ дума-та пророкъ ся приспособява и на Патріархы-тъ въобще. Моисей е былъ пророкъ въ единъ много по-точень смыслъ на думъ-тъ, защото той откры на народъ-тъ Божій-тъ волѣ чрѣзъ новоустановены-тъ отъ него наредбы и чрѣзъ боговдѣхновенны-тъ си пѣсни. Главна-та му служба, обаче, не е была пророческа.

За да положи на здравъ основъ религіозны-тъ си прѣобразованія Самуилъ съставилъ дружны или училища за пророцы.

Способни младежи сѣ ся пріемали въ тѣзи училища за да ся вѣспитатъ за пророческы-тъ службы, и толкова успѣшны сѣ были тѣзи заведенія што отъ Самуилово врьме до когато ся скончи канонъ-тъ на В. Завѣтъ всекога е имало достаточно число пророци.

Трѣбва да забѣлѣжемъ че всякы, които сѣ ся вѣспитавали въ "Училища-та на Пророцы-тъ" и съ това ставали членове на "Пророческы-тъ орденъ," не сѣ пріели особенъ-тъ пророческы-тъ даръ. Случвало ся много пати и това, а чловѣцы, които не принадлежали на Пророческы-тъ орденъ, пріемали пророческы-тъ даръ. Между Еврей-тъ е имало стотны пророци които сѣ ся занимавали съ религіозно-то поученіе на народъ-тъ си, и които несъмнѣнно сѣ писали твърдѣ много нравственны и религіозны съчиненія; но списанія-та само на шестнадесетъ отъ тѣзи списатели сѣ ся пріели въ канонъ-тъ.

Причина-та на това была тѣзи, че ако мнозина и да сѣ ся учили въ училища-та на пророцы-тъ, само малцина отъ тѣхъ сѣ придобили особенно-то божественно освѣтленіе, което е было необходимо за высокы-тъ службы, които единъ пророкъ имаше да върши. Тѣзи службы, както ся научавамы отъ списанія-та на шестнадесетъ-тъ пророцы, сѣ были разны. Пророци-тъ сѣ были така сѣщо поети-тъ и историци-тъ на народъ-тъ. Тѣ сѣ ся старали да възбудятъ и да усилятъ отечестволюбіе-то като единъ религіознъ длѣжность въ срдца-та на народъ-тъ, и тѣ сѣ проповѣдали нравственны и духовны истины за да събудятъ и да просвѣтятъ свѣсти-тъ на сънародники-тъ си. Стары-тъ сѣщипскы постановленія на Еврейскъ-тъ Церквѣ бѣхъ загубили много отъ силъ-тъ си, и народъ-тъ въобще вѣрваше само въ вѣнкашны-тъ омыванія за духовно очищеніе. Явно е, слѣдовательно, че имаше голѣма нужда да ся проповѣда чиста нравственность, и това важно дѣло ся извършаваше отъ пророцы-тъ. Напримѣръ, Исаія въ начало-то на пророчество-то си показва каква голѣма разлика има помежду пазаніе-то на вѣнкашны-тъ обряды и чистъ-тъ нравственность. "Душа-та ми мрази новомѣсечія-та ви и праздницы-тъ ви: До-

сажденіе сѣ на мене: дотегнѣ ми да тѣрпѣ. И когато прострете рѣчь-тъ си, ще крыѣ очы-тъ си отъ васъ: Даже когато умножите моленія не щѣ да слушамъ: Рѣчь-тъ ви сѣ пълны съ крѣвь. Измыйте ся, очистѣте ся: Отмахнѣте зло-то на дѣянія-та си отъ очы-тъ си: Прѣстанѣте да правите зло, научѣте ся да струвате добро, (Ис. 1; 14—17.)"

Пророци-тъ сѣ служили и като тълкователи на законъ-тъ; тѣи напр. Исаія излага въ какво състои истинско-то постеніе (Ис. 58; 3—7): Иезекииль обяснява какъ сѣгрѣшенія-та на бащѣ-тъ прѣминува въ чада-та (Иез. 18); Михей показва че Господь прѣдпочта да прави чловѣкъ праведно-то, и да обыча милость и да ходи смиренно съ Него, нежели тысящы овны и тмы рѣкы отъ елей.

Освѣтъ дѣло исполнявали много пастырскы длѣжности, пророци-тъ сѣ имали и голѣмо политическо вліяніе. Въ пуждѣ тѣ дѣятелно дѣйствовали противъ лошы-тъ намѣренія на царѣ-тъ. Пророци-тъ, обаче, не сѣ были само народни поети, историци, отечестволюбивы водители, нравственны учителя, и тѣи тѣи на законъ-тъ; тѣ сѣ имали едно много по-важно посланіе: тѣ сѣ были призвани отъ Бога да открыватъ волѣ-тъ му на чловѣцы-тъ. Тѣ пріемали власть-тъ си направо отъ Бога и говорили по вдѣхновеніе отъ Духъ-тъ Божій, както тѣ сами сѣ обявляли обыкновенно съ думы-тъ: "Така говори Богъ."

Оипзи, които пріематъ достовѣрность-тъ на Евангелія-та, трѣбва да пріематъ и боговдѣхновеніе-то на пророческы-тъ книги, защото първы-тъ подтверждаютъ послѣдны-тъ. Напримѣръ, въ първѣ-тъ главѣ отъ Матѣя срѣщамы слѣдующы-тъ редове отъ Исаія: "Ето дѣва ще зачне и ще роди сынъ, и ще му нарекутъ име-то Еммануилъ" и въ сѣщѣ-тъ главѣ е писано че рожденіе-то на Иисуса Христа быде, "да ся сѣде речено-то отъ Господа чрѣзъ пророка (Мат. 1; 22, 23). Въ Новый Завѣтъ намирамъ повече отъ петдесетъ приводе отъ Пророка Исаія и нѣколко приводе отъ други-тъ пророцы — Иереміѣ, Даниилъ, Осіѣ, Іоиля, Амоса, Іонъ, Михей, Аввакума, и Малахія, тѣи што ако пріемамы Евангелія-та трѣбва да пріемамы и пророческы-тъ книги.

При това, има доста доказателства които да подтвердятъ слѣдующы-тъ четири точки: 1) Пророческы-тъ книги сѣдържатъ много прѣдреченія за бѣдъщы събитія; 2) тѣзи събитія сѣ все ставали споредъ прѣдреченія-та; 3) прѣдреченія-та сѣ были толкова многобройны и толкова подробны, што исполненіе-то имъ не можаше да стане случайно; и 4) исполненіе-то на тѣзи прѣдреченія ся е виждало тогава толкова невѣроятно, што чловѣцы съ пророческы-тъ книги сѣ казвали на всѣкы и

зпѣли да ги некажжтъ. (Вж. "Зорница" год. 2, бр. 15—20.)

Пророческы-тъ книги, споредъ по-точнее-то значеніе на думъ-тъ, сѣстоятъ отъ Исаія, Иереміѣ, Иезекиила, Даниила (ако голѣма часть отъ тѣзи книги и да е историческа) и отъ двадесетъ-тъ по-малкы пророцы.

Достогабѣлѣжително е че пророческы-тъ писанія отъ врьме-то на Самуила до около царуваніе-то на Осіѣ — въ единъ періодъ отъ три вѣка — сѣ были исторически нежели пророческы въ точно-то значеніе на думъ-тъ. Пророци-тъ може да сѣ пророкували и устно, но такы пророчества не сѣ ся записвали за да ся съхранятъ за послѣдующы-тъ поколѣнія. Но около врьме-то на Осіѣ поченѣли да ся пишатъ пророчества-та и въ негово-то царуваніе ся появили Осія, Амось, Исаія, и може-бы Іона, Іонль, и Авдій. Подиръ тѣзи книги послѣдвали Михей и други-тъ пророческы книги.

БЛАГОЧЕСТИЕ И МЖЖЕСТВО.

1.

Въ срдца-та на всѣкы-тъ чловѣцы личѣтъ въ нѣщо. Всѣкы може да не желаѣтъ да станѣтъ великы хора, прочути законодатели, славны военачалници, или отличны философи, но всѣкы желаѣтъ да ся отличѣтъ въ нѣкое отдѣленіе на чловѣческы-тъ дѣятелность. Това желаніе е посадено въ тѣхъ отъ самаго Създателя за добры причины, и за това то не трѣбва да ся счита за лошо. То може да стане чрѣзмѣрно и непорчено така што да ся обрне въ славолюбіе, което справедливо ся осѣжда отъ Бога и отъ чловѣцы-тъ. Отъ това обаче не слѣдва че чловѣцы-тъ не трѣбва да имать едно умѣреніе и прилично желаніе за да достигнѣтъ до нѣкой степенъ на прѣвѣсходство. Такова желаніе, когато ся управлява отъ единъ здравъ разумъ и отъ единъ чистъ свѣсть, принося добръ плодъ. Чловѣцы-тъ сѣ надарени съ много способности отъ Бога и тѣ трѣбва да ся трудятъ до колкото можѣтъ да ги развѣжжтъ. Създатель-тъ имъ ги е далъ нарочно за да ги развѣжжтъ. Слѣдовательно, ный заслуживамы укоръ ако ги прѣнебрегнемъ и ако смы задоволи да останемъ прости, когато ный можемъ да станемъ отличны хора. Ный не трѣбва обаче да ся трудимъ да станемъ по-прѣвѣсходни отъ други-тъ. Такова желаніе ся поражда отъ похоть, което ражда грѣхъ, и грѣхъ-тъ като ся извърши, ражда смърть. Ный трѣбва да ся радвамъ за прѣвѣсходство-то на други-тъ както и за наше-то. Ный трѣбва да ся трудимъ да бѣдемъ прѣвѣсходни не толкова много за нашъ си печалъ и славъ, но за да можемъ да запълнимъ мѣсто-то и да извършимъ длѣжности-тъ които ни сѣ опрѣдѣлены отъ Прѣмудраго. За това ный казвамы на всѣкы и

